

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ ЗА 2013 ГОДИНА

Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) е учредена през 1997 г. като първото сдружение в България на професионалните участници в търговията с ценни книжа и мениджъри на инвестиционни портфейли.

През отчетния период бе прекратено членството на 1 инвестиционен посредник – на „Емпорикс Банк (България)“ ЕАД - по негово искане. 2 ИП бяха приети за нови членове на БАЛИП – „Адмирал Маркетс АС Клон България КЧТ“ и „Аларик Секюритис“ ООД. По този начин към момента на провеждане на ОС на БАЛИП в Асоциацията членуват 25 члена.

Управителният съвет (УС) на БАЛИП проведе 7 редовни заседания. Състояха се множество срещи с ръководствата на „Българска фондова борса – София“ АД (БФБ) и „Централен депозитар“ АД (ЦД), като се осъществиха и редица срещи с Комисията за финансов надзор (КФН), асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар (АББ, БАУД, БАДДПО) и емитентите (АИКБ, КРИБ, АДВИБ, БАВИ).

БАЛИП утвърди авторитета и своето влияние върху капиталовия пазар в страната, като излъчи свои представители във:

- Фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа (Атанас Бойчев);
- Арбитражния съд при ЦД (Николай Майстер);
- Арбитражния съд при БФБ (Николай Ялъмов, заместник-председател);
- Комитета по управление на Фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти по чл. 139, ал. 1 от Правилника на «Централен депозитар» АД /бивш Комитет по управление на Гаранционния фонд при БФБ/ (Ангел Рабаджийски);
- Изпитната комисия за брокери и инвестиционни консултанти (Атанас Бойчев);
- Съвета на директорите на БФБ (Любомир Бояджиев), и
- Съвета на директорите на „Централен депозитар“ АД (Ангел Рабаджийски).

През отчетния период представители на БАЛИП взеха участие в организирани от различни институции работни групи. Г-н Ангел Рабаджийски и Евгений Жишев участват в работата на Работна група (РГ) 26 „Финансови услуги“ към Съвета по европейски въпроси, организирана от Министерството на финансите към Министерския съвет. Г-н Евгений Жишев е включен в експертна работна група по корпоративни действия към ЦД. БАЛИП е представляван и в Българската национална комисия по корпоративно управление

БАЛИП е подкрепил създаването и участва в Националната група на потребителите (NUG) във връзка с проекта на Европейската централна банка Target 2 Securities за създаване на пан-европейска платформа за сетълмент на сделки с финансови инструменти.

I. ДЕЙНОСТ ОТНОСНО ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА, УРЕЖДАЩА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР

1) ПО ЗИДЗПФИ

БАЛИП постави няколко особено важни за инвестиционния бизнес на ИП въпроси, свързани с проектираното ново законодателство, уреждащо дейността на ИП:

- БАЛИП категорично възрази срещу въвеждането на няколко нови основания за отнемане на лиценз на ИП, които прекомерно разширяват дискреционните правомощия на КФН спрямо ИП – отнемане на лиценз при нарушаване на регламентите на ЕС, нарушаване на изискванията за капиталова адекватност и/или ликвидност (добавяне на алтернативност на основанието) и ново основание за отнемане на лиценз – неказване на съдействие и възпрепятстване на надзора на КФН;
- по чл. 23а от ЗИДЗПФИ БАЛИП постави въпроса в закона изрично да се разпише, че плановете за контролирано реструктуриране на ИП при финансови затруднения се изработват от ИП, а не от КФН, която само да одобрява изготвения от ИП план;
- по чл. 33, ал. 3 БАЛИП предложи воденето на дневници от инвестиционните посредници да е на хартиен или магнитен носител, а не и на двата носителя;
- БАЛИП възрази и срещу на въвеждането на нови основания за налагане на ПАМ по чл. 118, ал. 1 ЗПФИ за нарушаване на законодателството относно капиталовия пазар, включително и на ПАМ за нарушаване на Закона за мерките срещу изпиране на пари;
- БАЛИП се противопостави на кумулирането на ПАМ с административно-наказателна санкция при неизпълнение на ПАМ, както и срещу предвидените в проектозакона прекомерно големи размери на максималните санкции („минимални максимални санкции“) – съответно 5 000 000 и 10 000 000 лв., поради това, че не са съобразени с мащабите на пазара и дейността на ИП у нас, като предложи преразглеждането на размерите.

2) ПО ЗППЦК

БАЛИП аргументирано предложи **много важно изменение на ЗППЦК**, а именно да се уреди възможност наред с банките и ИП да могат да бъдат **довереници** на публично предлагани емисии корпоративни облигации,

3) ПО НОВАТА НАРЕДБА № 35

БАЛИП постави на вниманието на КФН въпроси, свързани с новата организация на дейността на ИП, като посочи, че изпълнението на изискванията за създаване на Комитет по риска и Комитет по възнагражденията, в които комитети трябва да участват членове на управителния орган на посредника, но които нямат изпълнителни функции, ще затрудни значително работата на ИП, тъй като ще създаде необходимост от увеличаване числеността на лицата в органите за управление и съответно това ще доведе до нови разходи за дейността на

посредниците.

4) ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОЛЕКТИВНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ СХЕМИ И НА ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ ЗА КОЛЕКТИВНО ИНВЕСТИРАНЕ

БАЛИП взе активно участие в продължилите почти 9 месеца (от началото на годината до септември-октомври 2013) дискусии във връзка с промените в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ), като даде три пъти становища (на КФН, РГ 26 и МФ), взе участие и в обсъжданията на проекта на ЗИДЗДКИСДПКИ в Народното събрание.

Голяма част от бележките, коментарите и предложенията, дадени от БАЛИП, в крайна сметка бяха отразени в окончателния вариант на закона.

По-специално част от най-важните предложения на БАЛИП, които бяха отчетени и залегнаха във финалната редакция на закона, бяха:

- уреждане на възможността на ИП да бъдат **депозитари** на колективни инвестиционни схеми, национални инвестиционни фондове (НИФ) и алтернативни инвестиционни фондове (АИФ);
- отпадане от ЗДКИСДПКИ на „неоказването на съдействие на КФН” (обструкция на проверки и непредставяне на изисквана от КФН информация) като основание за отнемане на лиценз на ИП (и УД);

5) НАРЕДБА № 38 ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ (НАРЕДБА № 38).

В писмо до Заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” БАЛИП постави на вниманието на КФН въпроса за необходимостта от една по-пълна ревизия на Наредба № 38, с цел облекчаване и оптимизиране дейността на ИП, увеличаване на тяхната конкурентоспособност, намаляване на административните тежести и разходи. Основните акценти в писмото бяха:

а) Промяна в правната уредба относно **дистанционното сключване на договори** за предоставяне на инвестиционни услуги и изработване на нови правила и процедури, които да осигурят равен достъп на българските инвестиционните посредници при равностойни условия до всички пазари в Европейската общност като отпаднат разпоредбите с допълнителни задължителни правила и изисквания, които не са заложили в Директива 2006/73/ЕО на Комисията за прилагане на Директива 2004/39/ЕО (MiFID).

- идеята на БАЛИП е да се предостави възможност на ИП да сключват договори с клиенти по електронен път, при което всяка от страните използва само устройства за електронна обработка, включително цифрово компресиране и съхраняване на информацията.
- съответно на КФН беше указана практиката на брокерите от държави в ЕС за сключване на договори изцяло онлайн, без да се налага да се посещава офис като договорът реално се подписва само чрез един клик върху линк в изпратен до потребителя/клиента мейл или клик върху

определено поле. Приложена беше и справка относно следваните от европейските брокери процедури за сключване на договори и откриване на сметки on line.

б) промени в правилата за сключване на договор чрез пълномощник, в случаите когато УД, сключили договори за доверително управление на портфейли на техни клиенти, действат като пълномощници на тези клиенти в отношенията им с ИП. На КФН беше предложено да се въведе изключение от разпоредбите на чл. 25, ал. 1 и 2 от Наредба № 38 за случаите, когато УД представлява пред ИП свой клиент по договор за доверително управление.

в) В писмото беше указана и необходимостта от въвеждане на възможност клиентът еднократно още при подписване на договора с ИП да декларира писмено пред инвестиционния посредник обстоятелствата по чл. 35, ал. 1 от Наредба № 38 (вътрешна информация, тежести върху финансовите инструменти, прикрити сделки), като се задължи при промяна във връзка с конкретно нареждане да декларира пред посредника промяна в съответните обстоятелства.

г) На КФН беше предложено във връзка с възможността, дадена в чл. 40, ал. 1 от Наредба № 38 при подаване на нареждане за покупка на финансови инструменти, клиентът да удостовери, че ще изпълни задължението си за плащане, на ИП да се предостави възможност в случай, че клиентът въпреки, че е удостоверил, не изпълни задължението си за плащане, ИП да има право да продаде придобитите от клиента финансови инструменти по текуща пазарна цена.

д) Беше направено и предложение по отношение на задължението на ИП за уведомяване на клиента когато в резултат на извършени сделки с финансови инструменти за негова сметка, включително при управление на индивидуален портфейл от финансови инструменти и/или пари за клиента възникне задължение за уведомяване относно придобито дялово участие по чл.145 от ЗППЦК – идеята е текстът да се прецизира, като се укаже, че става въпрос само за сделки, водещи до преминаване на прага, извършени при съответния посредник.

е) беше направено и предложение вътрешният контрол да докладва в КФН в тридневния срок за открити нарушения, несъответствия и предприети мерки само при наличие на определени заложи в Наредба № 38 качествени критерии, указващи на значимост на констатираните нарушения, като отпадне докладването на леки нарушения.

II. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНТАКТИ С ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ.

1. ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ

1.1. НАРОДНО СЪБРАНИЕ (НС)

Представители на БАЛИП взеха участие в заседания на Икономическата комисия и на Комисията по бюджет и финанси на Народното събрание във връзка с обсъждането на проекта на ЗИДЗДКИСДПКИ. Основната цел на участието в дискусиите беше да се защити промяната в ЗДКИСДПКИ, даваща възможност ИП да бъдат депозитари на КИС, НИФ и АИФ.

1.2. МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ (МС)

а) До вицепремиера г-жа Даниела Бобева бе изпратено писмо с предложения от БАЛИП за мерки за стимулиране на капиталовия пазар в страната въз основа на проведена среща на 19.12.2013 г. с г-жа Бобева, на която бяха обсъдени и въпроси, свързани с дейността и перспективите на развитие на „Българска фондова борса – София” АД и „Централен депозитар АД”. Бяха предложени следните по-важни мерки и промени в законодателството, които може да бъдат основа за по-нататъшно постъпателно развитие на капиталовия пазар в страната:

- листване на държавни дружества за търговия на борсата;
- активна реклама на България и конкретно на българския капиталов пазар в чужбина и поставяне привличането на чуждестранни инвестиции чрез капиталовия пазар като приоритет пред държавата;
- широка дискусия и прецизиране на законовите текстове относно капиталовия пазар, в областта на дълговото корпоративно финансиране в частта за защита на облигационерите, както и в областта на защитата на миноритарните акционери в публичните дружества;
- въвеждане на стимули за инвестиране средствата на пенсионните фондове в акции, облигации или дялове, издадени от български дружества, КИС или фондове. Осъществяване на големи инфраструктурни и обществено значими проекти чрез публично набиране на капитал (създаване на големи публични дружества и/или публично емитиране на облигации) и публично-частно партньорство;
- оптимизиране на административните режими - ревизия на действащите срокове и практики, свързани с лицензионните, одобрителните и уведомителните производства, отпадане на изключенията от режима по Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД), преустановяване на лоши практики от регулатора да се изпращат писма, становища, временни забрани, одобрения и всякаква друга кореспонденция към поднадзорните лица винаги буквално в края на работния ден на последния възможен ден от срока за отговор от страна на институцията, разработване на законодателната рамка като бъдат приети всички подзаконови актове, за които има делегация в закон, промяна на административно-наказателната политика, като не се кумулират санкции за едно и също нарушение;
- гарантиране на депозитите на клиенти на ИП в банки;
- по-сериозен контрол и ефективно налагане на наказания за институции без лиценз от КФН, които предлагат финансови услуги на капиталовите пазари, както и ефективна защита на репутацията на небанковите финансови институции по аналогия на защитата на репутацията на банките.

б) Въз основа на предложенията на БАЛИП се състоя втора среща с г-жа Даниела Бобева на 25.03.2014 г., на която бяха обсъдени предложенията на БАЛИП и бяха изложени позициите на МФ, КФН, Асоциацията на банките в България (АББ) и БАДДПО по повдигнатите в писмото на БАЛИП въпроси. Институциите като цяло позитивно възприемат голяма част от предложенията на БАЛИП. По-важните резултати от срещата са:

- правителството, МФ, КФН, АББ и БАДДПО положително се отнасят към необходимостта да се ревизира режимът на публичното предлагане на корпоративни облигации и уредбата на защитата на миноритарните акционери в публичните дружества, като в това направление ще се работи със съвместните усилия на компетентните държавни органи и браншовите асоциации;
- за решаване на въпроси, свързани с промени на закони, регулиращи различни обществено-икономически сфери, ще бъде необходимо да се ангажират различни ведомства и проектите за изменения и допълнения на законодателството следва да се правят самостоятелно, извън процеса по имплементиране на европейски регулации;
- КФН позитивно се отнася към въвеждане на административно-наказателна отговорност за увреждане на репутацията на небанковите финансови институции, като прави уговорка, че за ефективно прилагане на разпоредби в тази насока ще е необходимо да се ангажира по-голям административен капацитет;
- КФН демонстрира готовност за по-решителна борба с нелицензирани брокери, извършващи дейност на територията на страната без съответно разрешение.

1.3. МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ (МФ)

а) БАЛИП е в постоянен контакт с МФ, като участва във всички обсъждания на проекти на нормативни актове, включително по линия на работа на Работна група 26. До министерството бяха изпратени становища по ЗИДЗПФИ и ЗДКИСДПКИ.

б) До МФ бе изпратено писмо, в което бе предложено са предвиди включване на представители на съсловните организации на членовете на Борсата - АББ и БАЛИП - в Съвета на директорите на БФБ на предвиденото за провеждане в началото на 2014 г. Общото събрание на акционерите на Борсата. В писмото беше указано, че участието на представители на съсловните организации в управлението на Борсата и ЦД пряко ще ангажира основните участници на капиталовия пазар с актуалните проблеми в работата на регулирания пазар на финансови инструменти и депозитарната институция, ще подобри експертната работа на Съветите на директорите и ще допринесе за бързото и оперативно разрешаване на ежедневни казуси от управлението на двете институции, съставляващи основните компоненти от инфраструктурата на капиталовия пазар в страната.

в) До МФ беше изпратено и писмо във връзка с проблем от практическо естество, който непосредствено засяга ИП. Става дума за третирането на данък върху добавената стойност (ДДС) на комисионите и таксите по сделките с финансови инструменти от инвестиционните посредници от една страна, и „Българска фондова борса – София” АД, от друга.

От МФ аргументирано беше поискано да намери решение на казуса, свързан с начисляването от БФБ на ДДС върху такси по сделки на регулиран пазар с получатели ИП и да предприеме действия в качеството си на принципал на държавното участие в капитала на Борсата, за привеждане на практиката на БФБ по начисляване на ДДС върху сделки с финансови инструменти, извършвани на

регулиран пазар, в съответствие с данъчното законодателство, което ги освобождава от такъв данък.

г) Съвместно с БАДДПО и БАУД бе изготвено и внесено писмо в МФ, с копие до министъра на външните работи, във връзка със спешната необходимост да се подпише междуправителствено споразумение между Министерството на финансите на Република България и Министерството на финансите на САЩ във връзка с влизането в сила и прилагането на Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) – американския закон за докладване на американската Данъчна служба относно сметки на американски лица в чуждестранни финансови институции.

1.4 КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР (КФН)

БАЛИП и КФН поддържат постоянна връзка и съвместно обсъждат всички въпроси от интерес за бизнеса и развитието на капиталовия пазар. Особено значими са контактите във връзка с нормативната дейност и функции на КФН. БАЛИП редовно участва в съвместни с други организации срещи и дискусии, изказва становища, прави коментари, бележки и предложения по проекти на нормативни актове. Съвместно се работи и по тълкуването на разпоредби за уточняване практиката на КФН по прилагане на нормативните текстове. УС на БАЛИП и членовете на Асоциацията редовно участват в събития и прояви, инициирани от КФН, като активно се включват в дискусиите и правят предложения за подобряване на регулаторната рамка и надзорните практики на КФН.

БАЛИП е канена и редовно участва в съвместни работни срещи, организирани от КФН, на които присъстват представители на БНБ, МФ, БАУД, АББ, АИКБ, АДВИБ, БАВИ, БФБ и ЦД.

БАЛИП участва и в Консултативния съвет при Председателя на КФН, в който членуват асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар и емитентите, застрахователите и пенсионно-осигурителните дружества, подписали Меморандума за сътрудничество и взаимодействие между КФН и неправителствените организации в небанковия финансов сектор.

а) БАЛИП активно взаимодейства с КФН по всички направления на работа по внасяне на промени в нормативната уредба на капиталовия пазар, като в периода 2013-2014 г. са направени предложения за изменения в ЗПФИ, ЗДКИСДПКИ, ЗППЦК, Наредба № 35 Наредба № 38. БАЛИП подготви и предостави на КФН текст за уредба на възможността ИП да бъдат депозитари и поддепозитари на КИС, която залегна в ЗДКИСДПКИ (в сила от 20 декември 2013 г.) при промените в закона във връзка с имплементиране на Директивата за лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове.

б) В КФН беше внесено писмо от БАЛИП относно влизането в сила на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (EMIR) и старта на прилагането му от 12 февруари 2014 г. и множеството въпроси, свързани с практическото приложение на Регламента. Предвид тежките финансови и административни последици за бизнеса, произтичащи

като ангажименти във връзка с прилагането на EMIR, от КФН бе поискано да направи необходимите постъпки пред ЕОЦКП (ESMA) за продължаване на регистрационните процедури, удължаване на съответните срокове и плавно поемане от задължените лица на изпълнението на задълженията за уведомяване относно сделки с деривативи, влизащи в обхвата на EMIR, като в един преходен период от шест месеца се избягва налагането на санкции и/или ПАМ на задължените субекти.

в) БАЛИП взаимодейства с КФН и по всички въпроси, свързани с провеждането на изпити за брокери и инвестиционни консултанти, като представител на БАЛИП взема участие в Изпитната комисия, излъчвана от КФН във връзка с оценяването на резултатите на кандидатите. БАЛИП и КФН провеждат и консултации, свързани с програмата и изпитните въпроси.

г) Бяха изготвени и предадени на КФН въпроси, свързани с влизането в сила и прилагането на Регламент 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно късите продажби и някои аспекти на суапите на кредитно неизпълнение и на Регламент 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции. Тези въпроси послужиха за подготовка и провеждане на обучения с лектори от КФН, като в семинарите и конференциите участие взеха членовете на БАЛИП.

2. ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР (ЦД)

През отчетния период БАЛИП работи активно, като проведе няколко срещи с ръководството на ЦД по повод работата върху Проекта на нова Тарифа за цената на услугите на ЦД във връзка с приемането на новия Правилник за дейността на ЦД, приемането на общи условия към договорите с емитентите и членовете на ЦД и за участие в системата за клиринг и сетълмент, както и по конкретни казуси и въпроси на нормативната уредба, като се проведе и серия от заседания във връзка с новата информационна система на ЦД.

а) Във връзка с новата Тарифа за цената на услугите на ЦД БАЛИП проведе дискусия сред членовете си. Въз основа на получените мнения, предложения и становища бе изготвено писмо до ръководството на ЦД, като повдигнатите в писмото въпроси имаха за цел оптимизиране на позициите по Тарифата работата на ЦД и осигуряването на разумни ценови равнища на услугите, предоставяне от ЦД за клиринг, сетълмент и регистрация на сделки с финансови инструменти. До ЦД бяха изпратени 2 писма с бележки, коментари и предложения по новата Тарифа, като представители на БАЛИП участваха и в няколко обсъждания на Тарифата, заедно с представители на другите съсловни организации на професионални участници на капиталовия пазар и емитенти. Основната дискусия по Тарифата се проведе на 16.10.2013 г., а последната в края на годината, като в тях участие взеха АББ, БАЛИП и БАУД.

Основните предложения на БАЛИП бяха насочени към това да не се коригират цените в посока на увеличаването им, защото ситуацията на капиталовия пазар в страната не се е променила и няма основания чрез приемане на нова Тарифа, което е технически продиктувано от приемането на новия Правилник на ЦД, да се завишават таксите, събирани от ЦД. На ЦД беше предложено да коригира тарифните

позиции и цени в посока на намаляването им в случаите, когато са определени по-високи такси за вече предоставяни услуги и операции, а при въвеждане на нови услуги и позиции да се определят такива такси, които няма да направят извършването им икономически неизгодно за членовете на ЦД и техните клиенти и няма да води до съществено увеличаване на транзакционните разходи за участниците на капиталовия пазар.

По-конкретно бяха отчетени предложенията на БАЛИП:

- за общо намаляване на годишната вноска на директни и неклирингови членове, за които годишната вноска да се редуцира до 50%;
- за редукция на таксата когато член обединява две или повече функции (клирингов или директен член плюс регистрационен агент (РА) и/или оператор по регистъра (ОР), като редукцията за РА да е в размер на около 50%;
- намаляване на таксите за регистрация на промяна на капитала (такси за ПРО и увеличение/намаление на капитала чрез промяна на номинална стойност;
- намаляване на таксите за изпращане на съобщения през FTP, за обработка на съобщенията, получени в ЦД;
- редуциране на таксите при РЕПО сделки.

Направени бяха и много други предложения. **По-голяма част от предложенията на БАЛИП бяха приети и са отразени в новата Тарифа на ЦД.** Бяха приети и част от предложенията на АББ и БАУД, като на съвместните работни срещи в ЦД се уточниха конкретни позиции и размери на таксите, като се изгладиха някои спорни моменти.

б) БАЛИП активно се включи и в обсъждането на общите условия на ЦД за емитенти, общите условия по договорите за членство, договорите а членство, образец на споразумението на членовете за клиринг и сетълмент с ЦД.

Направени бяха множество бележки и коментари, като основната част от предложенията на БАЛИП се отнасяха до общите условия (ОУ) и договорите за членство, с акцент да се отчита, че отношенията между ЦД и членовете са от гражданско-правен характер и страните следва да бъдат равнопоставени. Поставиха се на вниманието на ЦС по-конкретно следните въпроси:

- за даване на възможност членовете да не приемат промени в ОУ, ако те не произтичат от промени в Правилника на ЦД, като ако липсват изрични изисквания в Правилника на ЦД, които да са минали одобрение от ЗПРУНИД, членовете да могат да се възползват от правото индивидуално да уговорят съответни положения в конкретните писмени договори;
- за по-кратки срокове за разглеждане на молби и заявления;
- предоставянето на информация за възникнали проблеми да става и по факс, електронна поща и пр. допълнителни канали, които ЦД следва предварително да обяви и предостави на разположение на членовете, с възможност за backup, т.е. да може винаги да се установява оперативна връзка с ЦД

Ръководството на ЦД отчете значителна част от предложенията, като нанесе промени в окончателните варианти на тази група документи.

г) БАЛИП е също така представен в Работна група по корпоративни действия при ЦД. Тази РГ проведе няколко заседания, на които се обсъждаха стандарти **Cash Distribution** и **Securities Distribution**. Стандартите са изготвени от Консултативна група към Проекта Target 2 Securities към Европейската централна банка.

След провеждане на редица заседания, РГ изготви таблица от няколко части за спазването на изискванията на стандартите за корпоративни действия.

Констатацията на РГ е, че по-голямата част от стандартите са спазени.

3. „БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА – СОФИЯ” АД (БФБ)

БАЛИП активно работи с БФБ по широк спектър от въпроси от взаимен интерес като дава становища и бележки, участва в срещи и редица инициативи на БФБ.

а) Във връзка с § 2 от ПЗР на Част II „Правила за членство” от Правилника на БФБ, беше необходимо борсовите членове, опериращи платформи за пряк или спонсориран достъп до пазара, да подадат заявление до СД на БФБ за одобрение на платформата и респективно да приведат дейността си в съответствие с Правилата в срок от 6 месеца от влизането им в сила, а именно считано от 20.11.2013 г.

УС на БАЛИП проведе среща с ръководството на БФБ, на която бяха обсъдени въпросите от въпросника на БФБ, качен на интернет страницата на Борсата, раздел „Емитенти и членство”, секция „Заявления за допускане», като се направиха пояснения и уточнения с оглед извършване на корекции и окончателна редакция на въпросника, с отпадане на някои въпроси, пораждащи неясноти.

б) с БФБ беше постигната договореност БАЛИП да разработи модел на правила за управление на риска и процедури и политики, свързани с функционирането на електронната платформа за търговия за предоставяне на пряк и/или спонсориран достъп до пазара, който да се използва от ИП при разработка на индивидуални правила и с цел постигане на унифицираност.

4. БАУД

Бизнес интересите на членовете на БАЛИП и БАУД в голяма степен са еднопосочни и практиката показва, че активната съвместната работа на двете асоциации носи позитивни резултати за бизнеса на ИП и УД. Двете асоциации формират на общи позиции по почти всички въпроси и предприемат съгласувани действия за постигане на общите цели.

През отчетния период БАЛИП и БАУД участваха в редица съвместни заседания, включително с други институции и заеха единна позиция по въпроса за уреждане на възможността ИП да бъдат депозитари на КИС, НИФ и АИФ, а също така да бъдат довереници на публично предлагани емисии корпоративни облигации. Много от позициите на двете асоциации по промени в ЗПФИ, ЗДКИСДПКИ, ЗППЦК и актовете по прилагането им са идентични или сходни. БАЛИП и БАУД се противопоставиха на въвеждането на нови основания за отнемане на лицензи на ИП

и УД, разширяването на списъка от ПАМ и увеличаване на размерите на санкциите за нарушаване на законодателството относно капиталовия пазар.

БАЛИП и БАУД съвместно организираха семинара по въпросите на FATCA. Двете асоциации участваха в обучения, с лектори от КФН и МФ, както и в обучения, организирани от ЦД във връзка с новата информационна система и корпоративните действия.

Двете асоциации съвместно организираха курсовете за брокери и инвестиционни консултанти.

5. Отношения с КРИБ.

БАЛИП е член на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) – организация, която представлява интересите на работодателите и бизнеса в Националния съвет за тристранно сътрудничество. По линията на КРИБ се получава информацията относно:

- проекти на нормативни актове, които имат отношение към бизнеса и отношенията „труд и капитал” (например, до членовете бяха разпространени текстовете на ЗИД на Кодекса на труда, Закона за защита на конкуренцията, Закона за стоковите борси и тържища и др.);

- различни събития, изложби, форуми и семинари, посветени на развитието на бизнеса;

- КРИБ подкрепя инициативи на асоциации на професионалните участници на капиталовия пазар, като в изминали периоди, така и през отчетния период.

На КРИБ е предоставен списък на членовете на БАЛИП, които се считат по право членове и на КРИБ, без да се налага да плащат членски внос.

6. Взаимодействие с АИКБ

БАЛИП поддържа добри партньорски отношения с Асоциацията индустриалния капитал в България (АИКБ), като от 2012 г. БАЛИП е член на АИКБ. Двете асоциации взаимодействат по множество въпроси, свързани с регулирането и надзора върху капиталовия пазар, като заемат сходни позиции по много въпроси, свързани с регулирането на капиталовия пазар в страната.

III. ДЕЙНОСТ И РЕШЕНИЯ НА БАЛИП ПО ДРУГИ ВЪПРОСИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И ЗА РАЗВИТИЕ НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР В СТРАНАТА

1. РАЗРАБОТВАНЕ НА МОДЕЛ НА ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И ПРОЦЕДУРИ И ПОЛИТИКИ, СВЪРЗАНИ С ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕЛЕКТРОННАТА ПЛАТФОРМА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ИП.

БАЛИП изготви модел на правила за управление на риска и процедури и политики, свързани с функционирането на електронната платформа за търговия на ИП за предоставяне на пряк и/или спонсориран достъп до пазара. Правилата бяха изпратени на членовете, за да могат да подготвят индивидуални, съобразени със спецификата на техните електронни платформи, правила за управление на риска.

2. ИНФОРМИРАНЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЕРИОДИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.

Членовете на БАЛИП биват уведомявани за изпълнението на задължения като задължението за уведомяване на КФН всяко полугодие относно акционерната структура на ИП. След установяване на контакти с Дирекция СИДДО при НАП, членовете получават подробна информация и за изпълнението на задължението по чл. 143у от ДОПК за уведомяване на НАП на годишна основа за доходи от спестявания на резиденти от държави-членки на ЕС.

3. СРЕЩА С ФОНДА ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИ В ЦЕННИ КНИЖА

На 25.10.2013 г. беше проведена експертна среща между представители на Фонда за компенсирание на инвеститори (ФКИ) и ИП, предоставящи услуги чрез електронни платформи за on-line търговия с чуждестранна валута, договори за разлика и други финансови инструменти на международните финансови пазари. Повод за провеждане на срещата беше изясняване на въпроса как следва да се прилагат разпоредбите на ЗППЦК относно извършване на вноски във ФКИ при търговия чрез електронна платформа при положение, че обикновено такава търговия предполага участие на повече от един ИП.

На тази база бяха разгледани двата основни модела, ползвани от инвестиционните посредници в България, при извършване на он-лайн търговия чрез електронна платформа. В първия случай се използва моделът на т. нар. "introducing broker", при който ИП само свързва клиента с чуждестранния брокер, който организира съответната търговия и след това, клиентът има договорни отношения именно с това лице, а не с местния ИП.

Във втория случай се използва моделът на т.нар. "white label partnership", при който ИП установява договорни отношения с клиента, приема предвидения маржин депозит, предава подадените от клиента нареждания към чуждестранния брокер и отговаря пред клиента за предоставените от него клиентски активи. В тази втора хипотеза, клиентите на ИП не стават клиенти на чуждестранното трето лице и то има отношения единствено с местния ИП.

В тази връзка се направи извод, че при модела "white label partnership", местният ИП отговаря пред клиента за предоставените клиентски активи и трябва в тази връзка да прави вноски във ФКИ относно тези активи /предоставените маржин депозити и евентуално, реализираната печалба от клиента при затваряне на съответните позиции/. В случая клиентът ще има право на компенсация от ФКИ, ако спрямо ИП възникне обстоятелство, съгласно член 77б, ал.1 от ЗППЦК. При модела "introducing broker", доколкото не при него не е налице качеството "клиент" по отношение на местния ИП, не възникват задължения, във връзка с разпоредбите относно компенсирание на инвеститорите.

Констатирани бяха редица проблеми, свързани с предоставянето на услуги чрез електронни платформи за търговия.

а) В случаите на фалит на чуждестранния брокер, средствата на клиентите при модела "white label partnership" не са защитени, тъй като от формална страна, клиент на чуждестранния брокер е местният ИП, а не неговите клиенти. В подобна

ситуация, местният инвестиционен посредник поема изцяло риска от неплатежоспособност на чуждестранния брокер и ще отговаря пред клиентите за предоставените от тях клиентски активи, независимо от факта, че не носи вина за финансовото състояние на чуждестранния брокер.

б) Чрез електронните платформи се търгуват както инструменти, попадащи под приложното поле на ЗПФИ, така и инструменти, които не представляват “финансови инструменти” по смисъла на посочения закон – при валутна търговия. Докато относно търговията с финансови инструменти са налице редица нормативни и надзорни изисквания, режимът относно търговията с чуждестранна валута е особено либерален и не е свързан със спазването на изисквания, аналогични на установените при търговията с финансови инструменти. Посоченото обстоятелство създава неравнопоставеност в положението на лица, предоставящи едни и същи по своя характер услуги и нарушава принципите за свободна и честна конкуренция.

в) Същевременно, механизмът на он-лайн търговията не позволява разграничаването на търговията с валута, която не попада под приложното поле на ЗПФИ и търговията с финансови инструменти, по отношение на която следва да се спазват многобройни нормативни изисквания и във връзка, с която инвестиционните посредници трябва да правят вноски във ФКИ. Предвид понятието “клиентски активи” съгласно ЗППЦК, предоставените от клиента средства за извършване на валутна търговия, не би следвало да представляват клиентски активи, доколкото посочените средства не са предоставени, във връзка с предоставените от ИП услуги по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ. Съобразно установения механизъм на работа обаче, клиентите предоставят един маржин депозит, който се отнася както за търговията с валута, така и относно търговията с финансови инструменти. Поради това, е практически невъзможно разграничаването на средствата и ИП правят вноски за средствата в пълен размер. От друга страна, за част от предоставените от клиента средства не би следвало да получи компенсация.

Участниците в срещата констатираха, че възникващите при търговия чрез електронни платформи проблеми не могат да бъдат разрешени без законодателна намеса. Предвид сложността на материята обаче, липсата на регламентация на ниво европейски директиви и обстоятелството, че част от отношенията се развиват в чужди държави, извършването на законови промени е необходимо да се прави внимателно и след анализ на чуждестранното законодателство в обсъжданата материя.

4. КУРСОВЕ ЗА БРОКЕРИ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАНТИ

БАЛИП се утвърждава и като основна организация, работеща в тясно взаимодействие с КФН, ангажирана с подготовката, организацията и провеждането на курсове за брокери и инвестиционни консултанти, в това число изработката на конспекти за изпитите и провеждане на вътрешно оценяване на кандидатите (т.нар. „пробен изпит”).

През отчетната година БАЛИП съвместно с БАУД организира подготовката на курсове за брокери и инвестиционни консултанти в съответствие с изискванията на

Наредба № 7 от 5 ноември 2003 г. и одобрените от КФН тематични конспекти за изпитите за брокери и инвестиционни консултанти, разработени от служители на членове на БАЛИП и БАУД – инвестиционни консултанти и СФА.

УС на БАЛИП съгласува с БАУД програмата за обучение, разработена от групата лектори. БАЛИП проведе и преговорите с преподавателите относно условията на заплащане и провеждането на курса.

Бе решено да се определят същите такси като таксите през 2012 г., а именно такси в размер на 590 лв. за обучението на инвестиционни консултанти (60 часа по 45 минути) и 450 лв. – за брокери (40 часа по 45 минути), като се реши за членовете на БАЛИП и БАУД да могат да ползват отстъпки за определени от тях кандидати от таксите, като в тези случаи цената на курсовете за инвестиционни консултанти се реши да бъде 520 лв., а за брокери – 400 лв. Специална отстъпка се направи за служители на ИП „Аларик Секюритис” ООД, поради големия брой участници от тяхна страна и принос в организацията на курса. Уговорен беше и допълнителен бонус за преподавателите в размер на 30% от приходите над breakeven точката (при посещаемост от над 13 курсисти).

Обучението се проведе от следните лектори, повечето от които са или са били служители на членове на БАЛИП и/или БАУД: Васил Караиванов – асистент, Стопански факултет на Софийски Университет; Надя Неделчева (СФА) – портфолио мениджър, „Карол” АД; Галина Димитрова, началник отдел „Инвестиционно банкиране” в ОББ и Ирина Димитрова (СФА).

Курсовете започнаха на 9 октомври 2012 г. Записани бяха 60 участника, като по този начин беше осигурена посещаемост, която осигурява пълно покриване на разходите за провеждане на курса, без да се налага ползване на средства от бюджета на БАЛИП, плюс положителен финансов резултат. Приходите и разходите се поделиха между БАУД и БАЛИП и по формула, определена от УС на БАЛИП и възприета от БАУД.

Резултатите от изпитите бяха публикувани на 14.12.2012 г. на сайта на КФН. Кандидатите - курсисти в рамките на курса, организиран от БАЛИП, съвместно с БАУД, се представиха много добре на изпитите, каквато е вече установилата се традиция:

- От 13 издържали успешно изпита кандидати за брокери - 9 са наши курсисти;
- От 20 успешно издържали изпита кандидати за инвестиционни консултанти - 15 са наши курсисти.

Увеличават се и постъпленията за библиотеката на БАЛИП и БАУД, която е предоставена на разположение на курсистите на БАЛИП и БАУД в помещенията на ИП "Карол".

5. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

БАЛИП през отчетния период работи по инициативи и проекти в рамките на членството на Асоциацията в International Council of Securities Associations или ИКСА (ИКСА) и в частност с оглед членството на БАЛИП в Комисията по нововъзникващи пазари (КНП) към ИКСА.

ИП „Елана” подготви материал за режима на листване/дистрибутиране на нови финансови продукти в България, видове, режим и възможности за финансиране чрез нови продукти на капиталовия пазар, пазарна капитализация. Материалът се

предостави на КНП за окомплектоване на обобщен материал, посветен на уредбата на лансирането и търговията с нови финансови продукти в Бразилия, България, Индия, Мексико, Тайван, Тайланд, Турция и Южна Корея¹.

Тази компилация беше предоставена след това на IOSCO за целите на международната организация на регулаторите на ценни книжа и работата на техническия комитет по инвестиционно посредничество. Остават актуални нашите предложени за други теми за бъдещата работа на КНП, в това число относно данъчния режим на финансовите услуги и облагането с ДДС, омнибус сметки, попечителската дейност на ИП, извършването на управление на индивидуален портфейл и предотвратяване на конфликти на интереси и пр.

БАЛИП е изготвил с участието на ИП „Елана” Преглед на българския капиталов пазар на английски език. Материалът отразява основните аспекти на регулаторния режим, приложим към публичното предлагане и търговията с финансови инструменти, устройството и представянето на пазара, като съдържа подробна статистическа информация за видовете финансови инструменти и обемите на търговия. Материалът е изпратен на ИКСА и Комитета по нововъзникващи пазари, публикуван е в Зоната за членове и следва да се актуализира и попълва с нови данни.

БАЛИП поддържа контакти и осъществява взаимодействие с Проекта Target 2 Securities (T2S – базиран във Франкфурт), като е подкрепил присъединяването на ЦД към T2S и получава материали и информация във връзка с дейността на T2S, както и информация и материали по линията на стандартите за корпоративните действия, които са свързани с Проекта. Участието на ЦД и БНБ в Проекта ще създаде допълнителни възможности за бизнес, клиринг и сетълмент, мултилистване и пр.

IV. УЧАСТИЕ В СЕМИНАРИ, КОНФЕРЕНЦИИ. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДРУГИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА.

1. На 22.11.2013 г. се проведе втората годишна конференция за валутна търговия и инвестиции - Forex Forum Investor.Bg, Forex Forum Investor.Bg се организира в партньорство с Асоциациите на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) и управляващите дружества (БАУД), както и Българска фондова борса – София, като в програмата на форума взеха участие водещи български и чуждестранни професионалисти, инвеститори, мениджъри, инвестиционни посредници и други професионалисти от финансовите пазари. Като лектори и участници в дискусиите в панел „Инвестиции” участие взеха г-н Антон

-
1. Bulgarian Association of Licensed Investment Intermediaries (BALII)
 2. Bombay Stock Exchange Brokers' Forum (BSE BF)
 3. Korea Financial Investment Association (KOFIA)
 4. Asociación Mexicana de Intermediarios Bursátiles (AMIB)
 5. Association of Thai Securities Companies (ASCO)
 6. Association of Capital Market Intermediary Institutions of Turkey (TSPAKB)

Панайотов, управител на ИП „Аларик Секюритис” ООД и г-н Ангел Рабаджийски, изпълнителен директор на ИП „Карол”.

2. На 27.11.2013 г. се състоя семинар на тема "Снемане на рисковия профил на клиенти на ИП и УД", като презентация по темата направи г-н Любомир Христов, председател на Института на дипломираните финансови консултанти и член на консултативния съвет на пазарните участници към ESMA. Разгледан беше психометричен въпросник за оценка поносимостта към риск на клиенти на ИП и УД.

3. На 18.12.2013 г. в хотел Шератон се състоя обучение за всички членове на БАЛИП и БАУД по въпросите на EMIR (изисквания, обхват, решения, видове OTC деривативи, крайни срокове, подаване на информация до регистрите на транзакции и пр.). Презентация бе направена от Джон Мортън, експерт по ценни книжа с фиксирана доходност, представител на Блумбърг, както и от Димитър Койчев, директор на Дирекция „Международно сътрудничество”, гост-лектор от КФН.

Лекторите отговориха и на много въпроси, зададени от аудиторията.

4. На 11.02.2014 г. лекция по въпросите на европейската законодателна рамка пред членове на БАЛИП изнесе г-жа Антония Гинева, бивш член на КФН, която запозна аудиторията с основните изисквания съгласно EMIR, сроковете за изпълняване на задължението за докладване на сделки с OTC деривативи, отношения с регистрите на транзакции, работата на ESMA по даване на отговори на множеството въпроси, задавани от финансовите институции.

5. На 27.02. 2014 г. се състоя семинар на тема „**Законодателния процес в ЕС – къде сме ние**” с лектори от Министерството на финансите. Бяха обсъдени теми, свързани с механизмите за участие на България в законодателния процес в сферата на финансовите пазари, осъществяването на консултации в ЕК, ЕОЦКП, ЕБО и ЕОЗППО, функционирането на Работна група 26 “Финансови услуги” и очертаване на важните въпроси за България и изготвяне на рамкова позиция по законодателните предложения. Разгледан беше процесът на приемане на законодателни актове като UCITS V, MiFID/MiFIR, MAR, CSDR, PRIIPs.

Бяха разгледани и най-новите законодателни предложения, върху които се работи в европейските институции:

- Регламент за benchmarks – референтни показатели;
- Регламент за фондовете за дългосрочно инвестиране – LTIF;
- Регламент за фондовете на паричен пазар – MMF;
- Регламент за докладване на SFT.

6. БАЛИП съвместно с БАУД организира за членовете на двете асоциации семинар на 27.03.2014 г. по въпросите на прилагането на FATCA – американския закон за докладване на офшорни сметки на американски резиденти за целите на данъчната служба на САЩ.

- Разгледани бяха теми, свързани със предисторията на приемането, същност и общи принципи на FATCA, проблемите за бизнеса, които възникват при прилагането на FATCA, различните начини за прилагане на FATCA (споразумения Модел 1 и Модел 2, индивидуално

споразумение с финансовите институции), подготовката на България за влизането в сила на FATCA и ход на преговорите за сключване на междуправителствено споразумение, изисквания за регистрация на чуждестранни финансови институции (ЧФИ).

- В продължение на около 3 часа лекторът Иван Антонов, главен юрисконсулт в Дирекция СИДДО на НАП запозна аудиторията относно основните изисквания на FATCA, детайлите на готвеното междуправителствено споразумение с IRS (Данъчната служба на САЩ) и неговото прилагане и отражение върху дейността на небанковите финансови институции.
- Даден беше отговор и на много въпроси от аудиторията, свързани с различни аспекти на регистрацията на чуждестранните финансови институции, взаимоотношения с неучастващи финансови институции.
- В реално време (on line) бе демонстрирана регистрация в интернет на ЧФИ в два варианта (single entity и sponsoring entity).

Любомир Бояджиев

**За Председателя на УС на БАЛИП
ИП „БенчМарк Финанс“ АД**